

**የሐዋርያው ጳውሎስ መልእክት
ወደ ኤፌሶን ሰዎች**

ጥናት 6 (2፣1-10)

ይህን ክፍል በሰባት ክፍሎች ክፍሎ ማየቱ መልዕክቱን በሚገባ ለመገንዘብ ይረዳል፡፡ እነዚህም፡-

1. የአማኞች የቀድሞ የሕይወት ሁኔታ/ይዘታ (state/condition) ቁ.1-3
በዚህ ክፍል ጳውሎስ አማኞች በክርስቶስ ከመሆናቸው በፊት የነበሩበትን የቀድሞውን የሕይወት ሁኔታ/ይዘታ (state) እንደሚከተለው ያስቀምጠዋል፡-

ሀ) ሙታን መሆን
ከበደል ወይም ከመተላለፍና ከኃጢአት የተነሳ መሞት ሮሜ 6፣23፡፡ ሞት የሚለው ቃል በመጽሐፍ ቅዱስ የሕይወት ወይም የሕይወት ተቃራኒ የሆነውን ሁኔታ/ይዘታ/state የሚገልጽ እንጂ፣ አለመኖርን ወይም አለመሆንን (nonexistenceን) አያመለክትም፡፡ ይህም ማለት የሞተ ሰው መኖሩን አለ፣ ነገር ግን በሌላ አይነት ሁኔታ ነው ያለው፣ ወይም ከሕያዋን በተለየ ሁኔታ ነው ያለው፡፡

በኃጢአት ምክንያት የሚመጡ ሰባት አይነት ሞቶች እንዳሉ መጽሐፍ ቅዱስ ይናገራል፡፡ እነዚህም፡- የሥጋ ሞት ወይም ነፍስ ከሥጋ መለየት (ሮሜ 5፣12-14)፣ ከመጨረሻው ፍርድ በኋላ ያለው የእሳት ባህር ወይም ሁለተኛው ሞት (ራእ 20፣6/14 ራእ 21፣8) እንዲሁም በሥጋ ሳይሞቱ ነገር ግን በመንፈስ ከእግዚአብሔር መለየት ወይም መንፈሳዊ ሞት (ዘፍ 2፣17 ማቴ 8፣22 ቆላ 2፣13) ናቸው፡፡ በዚህ ክፍል እንግዲህ በበደላችሁና በኃጢአታችሁ ሙታን ነበራችሁ ሲል፣ መንፈሳዊ ሞትን ለማመልከት እንጂ በሥጋ የሞቱ እንደነበር የሚያመለክት አይደለም፡፡

እኛ እንግዲህ ከኃጢአት የተነሳ በመንፈስ ከእግዚአብሔር ተለይተን፣ መንፈሳዊ አይኖቻችን የማያዩ፣ መንፈሳዊ ጆሮቻችን የማይሰሙ ሆነው፣ በሥጋዊው አለም ብቻ እየኖርን፣ ከእግዚአብሔር ሕልውና ግን ርቀን እንገኝ ነበር፡፡ ሞት የመጨረሻው ክፍተኛ የመለየት ደረጃ ነው፡፡ የነበርንበት ሁኔታ መንፈሳዊ ስህተት ወይም መንፈሳዊ በሽታ ብቻ አልነበረም፣ ነገር ግን መንፈሳዊ ሞት እንጂ፡፡ በመሠረቱ የተሳሳተን ወይም የታመመን ምናልባት መርዳት ይቻላል ይሆናል፣ የሞተ ግን ከእግዚአብሔር በቀር ምንም አይነት እርዳታ የማይመልሰው ነው፡፡

ለ) በአየር ላይ ሥልጣን እንዳለው አለቃ ፈቃድ መመላለስ
ሌላው በቀድሞው ሕይወታችን የነበርንበት ሁኔታ በአየር ላይ ሥልጣን እንዳለው አለቃ ፈቃድ መመላለስ ነው፡፡ እዚህ ላይ በአየር ላይ ሥልጣን ያለው ወይም በማይታዘዙ ልጆች ላይ አሁን የሚሠራው መንፈስ አለቃ ተብሎ የተጠቀሰው ዲያብሎስ ነው ዮሐ 12፣31 2ቆሮ 4፣4፡፡ እዚህ ላይ ልብ ማለት የሚገባን ይህ የዲያብሎስንና የክፋ መናፍስትን ፈቃድ እያደረጉ መኖር የዚህ አለም መደበኛው/normal ኑሮ እንደሆነ ነው፡፡ "...በዚህ አለም እንዳለው ኑሮ..." ኤፌ. 2፣1-2፡፡ ይህ መንፈስ የጌታ ባልሆኑ ወይም "በማይታዘዙ ልጆች" ላይ የሚሠራ መንፈስ ነው፡፡ "...በማይታዘዙ ልጆች ላይ አሁን ለሚሠራው መንፈስ አለቃ" ኤፌ. 2፣1-2፡፡ ስለዚህ ለእግዚአብሔር ያልሆነ ሁሉ ወደደም ጠላም የዲያብሎስን ፈቃድ ከማድረግ አያመልጥም፡፡ እግዚአብሔርንም ሰይጣንንም አለመታዘዝ የሚባል መካከለኛና ነጻ የሆነ ሕይወት የለም፡፡ ለእግዚአብሔር በማይታዘዙ ሁሉ የዲያብሎስ መንፈስ በእነርሱ ይሠራል ዮሐ 8፣44፡፡ በጌታ ከመሆናችን በፊት እንግዲህ በዚህ አለም እንዳለው ኑሮ እኛም በዲያብሎስ ፈቃድ ተጽዕኖ ውስጥ የእርሱን ፈቃድ እያደረግን እንኖር ነበር፡፡

ሐ) የሥጋን ምኞትና የልቦናችንን/የአእምሮአችንን ፈቃድ ማድረግ
በዚህ ክፍል ሥጋ የሚለው ቃል የሚያመለክተው ሰውነትን ወይም የሰው አካልን አይደለም፡፡ ስለዚህም የሥጋ ምኞት ሲል ሰውነታችን ወይም አካላችን የሚያስፈልገውን ነገሮች ለምሳሌ እንደ ልብ፣ መጠለያ፣ ምግብ ወዘተ ያሉትን ነገሮች ለማለት አይደለም፡፡ ሥጋ የሚለው አባባል ግን የሚያመለክተው በሰው ውስጥ ያለ አዳማዊ ባህርይ ያለውን አሮጌውን ሰው፣ ወይም ክፋ ምኞቶችን የሚመኘውን የሰውን ተፈጥሮ ለማመልከት ነው፡፡ "የክርስቶስ የሆኑቱ ሥጋን ከክፋ መሻቱና ከምኞቱ ጋር ሰቀሉ፡፡" ገላ 5፣24 ገላ 5፣19-21፡፡

እንግዲህ እኛ በክርስቶስ ከመሆናችን በፊት የሰይጣንን ፈቃድ እያደረግን በእርሱ ተጽዕኖ ውስጥ የምንኖር ብቻ ሳይሆን "የሥጋችንን ምኞት እያረከን፣ መንገዱንም እየተከተልን" (ኤፌ. 2፣3 በአዲሱ መደበኛ ትርጉም) ክፋ በሆነው የሥጋ ፈቃድ/አዳማዊ ባሕርይ/የተበላሽ ተፈጥሮ ባረያዎች ሆነን እንኖር ነበር፡፡ ዲያብሎስ ብቻ ሳይሆን የእኛም አዳማዊ ተፈጥሮ ራሱ ለእግዚአብሔር የማይታዘዝ ተፈጥሮ ነው፡፡

መ) ከፍጥረታችን የቁጣ ልጆች መሆን

ሌላው የቀድሞ የሕይወት ሁኔታችን/ይዘታችን/state ከፍጥረታችን የቁጣ ልጅ መሆን ነው። እዚህ ላይ ችግሩ ያለው የእሮጌው ሰው ወይም የእሮጌ ማንነታችን ተፈጥሮ ላይ ነው። ይህ ማንነት በኃጢአት የተበላሸ ስለሆነ፤ እግዚአብሔርን ማስደሰትና መታዘዝ የማይችል ነው። ልክ የወይን ተክል ወይን ፍሬ የሚያፈራው የወይን ተክል ከመሆኑ የተነሳ እንደሆነ፤ እኛም የሥጋችን ምኞት ክፉ የሆነው ከእሮጌው ማንነታችን የተበላሸ ተፈጥሮ የተነሳ ነው። ስለዚህም ጳውሎስ "...እንደ ሌሎቹም ደግሞ ከፍጥረታችን የቁጣ ልጆች ነበርን።" ይላል ኤፌ 2፣3። እዚህ ላይ ፍጥረታችን የሚለው ቃል፤ ተፈጥሮችን/natureን የሚያመለክት ነው። ይህም በተፈጥሮ የቁጣ ልጅ መሆን (children of wrath by nature) ማለት ነው።

ቁጣ/wrath የሚለው ቃል መናደድ ከሚለው ከፍ ያለና እግዚአብሔር በማይታዘዙ ልጆች ላይ ወደፊት ሊያመጣ ያለውን ቅጣትና ፍርድ የሚያመለክት ነው (ማቴ 3፣7 ሮሜ 1፣18 ሮሜ 2፣5/8 ሮሜ 3፣5 ሮሜ 5፣9 ሮሜ 12፣19 ኤፌ 5፣6 ቆላ 3፣6 1ተሰ 1፣10 1ተሰ 5፣9)። የቁጣ ልጅ የሚለው አባባል እንግዲህ ለእግዚአብሔር የቁጣ ቀን መጠበቅን፤መታጨትን ወዘተ ያሳያል።

ማጠቃለያ፡- ከላይ የተጠቀሱትን የቀድሞውን የሕይወታችንን ይዘታ/state ስንመለከት እጅግ አስከፊና አደገኛ እንደሆነ እናስተውላለን። በመንፈሳዊ ሞት፤ የሰይጣንንና የሥጋን ፈቃድ በማድረግ ከእግዚአብሔር ጋር መጣላትና ለታልቁ ለእግዚአብሔር የፍርድ ቀን መታጨት እጅግ የሚያሳዝንና ተስፋ የሌለው ሁኔታ ውስጥ እንደነበርን ያሳያል። ራሳችንን ልንረዳ ወይም ሌላ ሰው በምንም መንገድ ሊረዳን በማይችልበት ሁኔታ ነበርን። ከመንፈሳዊ ሞት አስነሰቶ፤ ከሰይጣንና ከሥጋ ኃይል እኛን ነጻ የሚያወጣና ከእግዚአብሔር ጋር የሚያስታርቀን ረዳት ከወደት ይገኛል? የሰው ልጅ በሙሉ ያለ ክርስቶስ የሚገኝበት ሁኔታ እንደዚህ የከፋና ተስፋ ቢሰ መሆኑ፤ መፍትሔው ከየትኛውም ነብይ ወይም የሃይማኖት መሪ ሊመጣ አይችልም። የሃይማኖት መሪውም ራሱ እኛው ባለንበት ሁኔታ ስለሚገኝ ግዴታ መፍትሔው ከእግዚአብሔር ብቻ ነው መምጣት የሚችለው።

2. የአማኞች የአሁን የሕይወት ሁኔታ፤ይዘታ (state/condition) ቁ. 4-9

• ነገር ግን

ጳውሎስ የነበርንበትን የቀድሞ አስከፊ የሕይወት ሁኔታ ከዘረዘረ በኋላ፤ ታሪካችን እንደዚሁ እንዳልተዘጋ ለማመልከት በቁ. 4 ላይ "ነገር ግን" ብሎ ይቀጥላል። ያ የከፋ የቀድሞ ሕይወታችን እንደዚያው እንዳያልቅ ከላይ የተዘረዘሩትን ተስፋ የሚያስቆርጡ ሁኔታዎች የሚለውጡ ከነገር ግን በኋላ የሚመጡ ሁለት ነገሮች ተጠቅሰዋል። እነዚህም፡- እግዚአብሔር በምሕረቱ ባለጠጋ መሆኑና የወደደን ታልቅ ፍቅር ናቸው። እግዚአብሔር በምሕረት ባለጠጋ ሳይሆን ነገር ግን የምሕረት ድሃ ቢሆን ወይም ለእኛ ታላቅ ፍቅር ባይኖረውና እንደተቆጣብን ቢቀር ኖሮ፤ በቁ. 4 ከተጠቀሰው "ነገር ግን" በኋላ የሚመጣው ታላቅ ለውጥ ባልተገኘም ነበር። ስለዚህ የእግዚአብሔር የባሕርይው ማንነት የእኛን ሕይወት ለመገልበጥ ዋናውና ወሳኙ ነው።

• ከክርስቶስ ጋር ሕይወትን ሰጠን

ለሙታን ከሕይወት የተለየ ሌላ እርዳታ አያስፈልጋቸውም። እግዚአብሔር በመንፈስ ሞተን ለነበርን ለእኛ የሰጠን ሕይወትን ነው፤ ይሄውም የዘላለምን ሕይወት ሮሜ 6፣23። ለመንፈሳዊ ሙታን ሃይማኖታዊ ሥርዓትም ይሁን የአእምሮ ትምህርት ሕይወትን አይሰጣቸውም፤ የሕይወት ምንጭ እግዚአብሔር ነው። እዚህ ክፍል ላይ ሕይወት ብሎ የሚናገረው፤ በመንፈስ ሕይወት ስለመሆን ወይም ከመንፈስዊ ሞት ስለ መንቃት ነው እንጂ ወደፊት አንድ ቀን የሚጀመር ኑሮን ለማመልከት አይደለም። "...ከእርሱ ጋር አስነሣን..." ቁ.7። መጽሐፍ ቅዱስ ሕይወት ወይም በግሪኩ zoe የሚለው፤ በውስጣችን ስላለ ሕይወት እንጂ ገና ወደፊት ስለሚጀመር ኑሮ አይደለም። የእንግሊዘኛውም zoo/zoology የሚገልጸውም በእንስሳት ውስጥ ስላለ ሕይወት ነው። ምድራዊው ሕይወታችን የሚጀምረው ልክ በተወለድንበት ቀን እንደሆነ ሁሉ፤ ይህም እግዚአብሔር የሰጠን የዘላለም ሕይወታችን የሚጀምረው በጌታ ከመንበት ጊዜ አንስቶ ነው። "እውነት እውነት እሳችኋለሁ፤ ሙታን የእግዚአብሔርን ልጅ ድምጽ የሚሰሙበት ሰዓት ይመጣል እርሱም አሁን ነው፤ የሚሰሙትም በሕይወት ይኖራሉ።" ዮሐ 5፣25 ዮሐ 5፣24 ዮሐ 3፣15። ይህንን ከሞት ወደ ሕይወት መሻገር መጽሐፍ ቅዱስ በተለያየ ሁኔታ ይገልጻል፡- እንደ ዳግመኛ ልደት (ዮሐ 1፣12-13/3፣5-6/1ጴጥ 1፣23) እንዲሁም እንደ አዲስ ፍጥረትነት (ኤፌ 2፣10/2ቆሮ 5፣17)።

• በሰማያዊ ስፍራ አስቀመጠን

በሰማያዊ ስፍራ ከክርስቶስ ጋር መቀመጥ ከፍተኛ የሥልጣን ቦታን ነው የሚያሳየው። በጥናት 5 እንደተመለከትነው ክርስቶስ ከአለቅነትና ከሥልጣናት ሁሉ በላይ በሰማያዊ ስፍራ እንደተቀመጠና ሁሉ ከእግሩ በታች እንደሆነ አይተናል። እግዚአብሔር እንግዲህ እኛን ከመንፈስዊ ሞት ወደ ሕይወት ማሻገር ብቻ ሳይሆን፤ ፈቃዱን እያደረገን ስንመላለስበት ከነበረው ከዚህ ዘመን አለቃ፤ ከዲያቢሎስና ከሠራዊቱ በላይ የሆነን ሥልጣን ነው የሰጠን። መቀመጥ ሥልጣንን የሚያመለክት ነው።

• ይህን ያደረገበት ምክንያት

እግዚአብሔር ከማንወጣበትና ተስፋ ከሌለው ሁኔታ ያወጣና ወደ ሕይወት የመለሰን የራሱን ማንነትና ባሕርይ በእኛ ገልጾ፣ ፍጥረት ሁሉ ማንነቱን እንዲያከብሩ ነው። “በሚመጡት ዘመናትም በክርስቶስ ኢየሱስ ለእኛ ባደረገው ቸርነት ከሁሉ የሚበልጠውን የጸጋውን ባለጠግነት ያሳይ ዘንድ...” ቁ.6። እግዚአብሔር ለእኛ በሚሠራው ነገር ሁሉ የራሱን ማንነት ለመግለጽና ለማሳየት እንደሚፈልግ፣ በዚህ በኤፌሶን መልዕክት ላይ ተደጋግሞ ተጠቅሷል ኤፌ 1፣6 ኤፌ 1፣12 ኤፌ 1፣14። ታሪካችን እንዲለወጥ ምክንያት የሆነው የእርሱ ቸርነትና የጸጋው ባለጠግነት ስለሆነ፣ ይህንን ማንነቱን እንድናስተውልና እንድናከብረው እግዚአብሔር ይፈልጋል።

• በጸጋ መዳን

በጥናት 4 ላይም እንደተመለከትነው፣ በዚህም ክፍል ከሞት ወደ ሕይወት በክርስቶስ በኩል የመለሰን እግዚአብሔር ራሱ እንጂ ከእኛ ሥራ አይደለም። “ጸጋው በእምነት አድናክችኋልና፣ ይህም የእግዚአብሔር ስጦታ ነው እንጂ ከእናንተ አይደለም፣ ማንም እንዳይመካ ከሥራ አይደለም።” ቁ.8-9። እግዚአብሔር የሰጠንን የዘላለም ሕይወት ያገኘነው የራሱ ፍቅር ስላነሳው ብቻ ነው። ለሙታን ሕይወትን መስጠትን እንዲሁም በሰማያዊ ስፍራ ማስቀመጥን የሠራው ራሱ ብቻ ነው። የእኛ ድርሻ ልክ በጥናት 4 ላይ እንደተመለከትነው አሁንም ሰዎች ማመን ብቻ ነው፣ ማመንም ደግሞ ሥራ አይደለም ሮሜ 10፣17 ሮሜ 4፣4።

ሥራ ሠራተኛው እንዲከበር የሚያደርግና እርሱም እንዲመካ የሚገፋፋ ነገር ነው። እግዚአብሔር ሥራውን ሠርቶ እንደሚከበረው፣ እኛም በዚህ ታላቅ ሥራ ውስጥ ድርሻ ቢኖረን ኖሮ፣ እግዚአብሔርን ከማክበር ይልቅ የራሳችንን ሥራ እያየን፣ በሠራነው እንመካ ነበር። ነገር ግን ማንም እንዳይመካ የዘላለም ሕይወት በሥራ ሳይሆን በነጻ ስጦታ ሆኗል። “ትምክህት እንግዲህ ወዴት ነው? እርሱ ቀርቶአል።” ሮሜ 3፣27 1ቆሮ 1፣30-31።

3. የአማኞች የወደፊት ሥራ ቁ. 10

ምንም እንኳን አማኞች በጸጋ እንጂ በሥራ ባይደኑም፣ ነገር ግን በጸጋ ውስጥም ሥራ እንዳለ መጽሐፍ ቅዱስ ያስተምራል። “. . . እንመላለስበት ዘንድ እግዚአብሔር አስቀድሞ ያዘጋጀውን መልካሙን ሥራ ለማድረግ በክርስቶስ ኢየሱስ ተፈጠረ።” ቁ. 10። ይህ “መልካም ሥራ” ተብሎ የተጠራው ምንም እንኳን በዚህ ክፍል ምን እንደሆነ በዝርዝር ባይገለጽም፣ አንዳንድ ባሕርያቱ ግን ተዘርዝረዋል፡-

- አማኞች ስለዳኑ የሚያደረጉት እንጂ ለመዳን ወይም የዘላለም ሕይወትን ለማግኘት የሚደረግ አይደለም። ሰው ለመዳን የሚያደርገው የሕግ ሥራ ሁሉ ወደ ሕይወት የሚያመጣ ነገር ግን ሞትን የሚወልድ የሞተ ሥራ ነው ሮሜ 7፣13 ዕብ 6፣1-2 ዕብ 9፣14። ስለዚህ ይህ መልካም ሥራ በቁ. 9 ከተጠቀሰውና ለመዳን ከሚደረገው ሥራ የተለየ ነው። ልክ የወይን ፍሬ ለማፍራት የወይን ዛፍ እንደሚይጨነት፣ እንዲሁም አማኝ በእውነት ከክርስቶስ ጋር ከተጣበቀ መልካምን ፍሬ ያፈራል ዮሐ 15፣1-5። ያይ
- እግዚአብሔር ከዘመናት በፊት ያዘጋጀው የእግዚአብሔር ሥራ ነው እንጂ የራስ ሥራ አይደለም። ይህ ሥራ ሰው እግዚአብሔርን ለማስደሰት ተጨንቆና ተጠብቦ ከራሱ አስቦ የሚወልደው የራሱ ሥራ ሳይሆን ሥራው ከእግዚአብሔር የሚመጣ፣ በእርሱም ኃይል የሚሠራ የእግዚአብሔር ሥራ ነው 2ቆሮ 5፣14-15 ማቴ 11፣28-30።
- መልካም ሥራ ነው እንጂ ክፉ አይደለም። ቀደም ብለን እንደጠቀስነው በክርስቶስ ከመሆናችን በፊት የነበረው አዳማዊው ባሕሪያችንና ማንነታችን ከተፈጥሮው የቁጣ ልጅ እንደነበር፣ ከተፈጥሮው መልካም ማድረግ እንደማይችል፣ ከተፈጥሮው ምኞቱ ክፉ እንደነበር፣ በክርስቶስ የተፈጠረው አዲሱ ሰው ግን ከተፈጥሮው የክርስቶስ ባሕርይ ያለው በመሆኑ መልካም ፍሬን ያፈራል። ክፉ ዛፍ መልካም ፍሬ ወይም መልካም ዛፍ ክፉ ፍሬ እንደማያፈራ፣ እኛም በክርስቶስ መልካም ፍሬን እንድናፈራ ይጠበቅብናል። ይህ ፍሬ ወይም ይህ መልካም ሥራ መጀመሪያውም እምነታችን ትክክል እንደነበረና በእርግጥም የእግዚአብሔር ልጆች እንደሆነን የሚመሰክርና የሚያረጋግጥ የእምነታችን ፍጻሜ ነው ያዕ 2፣22-23። የወይን ተክል ግን ሎሚ ቢያፈራ፣ የወይን ተክል መሆኑ ራሱ ጥያቄ ውስጥ ይገባል። ተክል ሁሉ በፍሬው ይታወቃልና ማቴ 7፣15-20። “ከነፍስ የተለየ ሥጋ የሞተ እንደሆነ እንዲሁም ደግሞ ከሥራ የተለየ እምነት የሞተ ነው።” ያዕ 2፣26። ከኃጢአተኝነት መራቅና መልካሙን ማድረግ፣ ልክ በእምነት እንደመዳን የሆነ የአዲስ ኪዳን የጸጋ ትምህርት ነው። በእምነት የሚገኘው ደኅንነት የመጨረሻ ግቡም “መልካሙን ለማድረግ የሚቀና ሕዝብ” እንሆን ዘንድ ነው ቲቶ 2፣11-14።